KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2015/2177

2015 m. lapkričio 20 d.

naftos ir dujų žvalgymui Portugalijoje netaikyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo

(pranešta dokumentu Nr. C(2015) 8043)

(Tekstas autentiškas tik portugalų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo ([1]), ypač į jos 30 straipsnio 4 dalį;

atsižvelgdama į 2015 m. liepos 28 d. elektroniniu paštu pateiktą bendrovės „ENI PORTUGAL B.V." prašymą;

kadangi:

I. FAKTAI

(1) 2015 m. liepos 28 d. bendrovė „ENI PORTUGAL B.V." (toliau – pareiškėja) pateikė Komisijai elektroniniu paštu oficialų prašymą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES ([2]) 35 straipsnio 1 dalį. Kartu su prašymu buvo pateikta motyvuota ir pagrįsta 2015 m. liepos 16 d. priimta Portugalijos konkurencijos institucijos nuomonė. Šiuo prašymu Komisijos buvo paprašyta nustatyti, kad Direktyvos 2004/17/EB nuostatos ir pirkimų procedūros, nustatytos toje direktyvoje, nebūtų taikomos naftos ir dujų žvalgymui Portugalijoje.

II. TEISINIS PAGRINDAS

(2) Kol Direktyva 2004/17/EB nepanaikinta, ji taikoma sutarčių dėl naftos ir dujų žvalgymo sudarymui, išskyrus atvejus, kai šiai veiklai pagal tos direktyvos 30 straipsnį taikoma išimtis. Tačiau procedūriniu požiūriu prašymams suteikti išimtį galioja Direktyvos 2014/25/ES nuostatos, nes esminių išimties suteikimo sąlygų turinys lieka nepakitęs.

(3) Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnyje nustatyta, kad sutartims, sudaromoms dėl vienos iš tos direktyvos 3–7 straipsniuose nurodytų rūšių veiklos, ta direktyva netaikoma, jei valstybėje narėje, kurioje ši veikla vykdoma, tokią veiklą tiesiogiai veikia konkurencija rinkose, į kurias patekti nėra apribojimų. Tiesioginis konkurencijos poveikis vertinamas remiantis objektyviais kriterijais, atsižvelgiant į konkrečius susijusio sektoriaus ypatumus. Laikoma, kad patekti į rinką nėra apribojimų, jei valstybė narė įgyvendino ir taikė Sąjungos teisės aktus, susijusius su atitinkamos rinkos atvėrimu, kaip nustatyta Direktyvos 2004/17/EB XI priede. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB ([3]) XI priedo G punktą, šioji direktyva yra atitinkamas Sąjungos teisės aktas, susijęs su rinkos atvėrimu, kai siekiama žvalgytis naftos ar dujų ir jas išgauti.

([1]) OL L 134, 2004 4 30, p. 1.
([2]) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).
([3]) 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

(4) Portugalija Direktyvą 94/22/EB perkėlė į nacionalinę teisę ([4]) ir taiko. Todėl laikoma, kad pagal Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą nėra apribojimų patekti į rinką, siekiant žvalgytis naftos ar dujų ir jas išgauti.

(5) Siekiant įvertinti, ar atitinkama veikla yra veikiama tiesioginės konkurencijos rinkose, kurioms taikomas šis sprendimas, atsižvelgiama į pagrindinių rinkos dalyvių užimamą rinkos dalį ir į koncentracijos laipsnį tose rinkose.

(6) Šiuo sprendimu nedaromas poveikis konkurencijos taisyklių taikymui.

III. **VERTINIMAS**

(7) Pareiškėja yra perkantysis subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/17/EB 2 straipsnio 2 dalies b punkte. Pareiškėja negali būti laikoma perkančiąja institucija arba valstybine įmone. Ji vykdo naftos ir dujų žvalgymo veiklą, nurodytą Direktyvos 2004/17/EB 7 straipsnyje. Be to, ji veikia remdamasi specialiosiomis teisėmis, įgytomis 2014 m. gruodžio 18 d. Šios specialiosios teisės – pareiškėjos įgytos koncesijos sutartys dėl zonų „Santola“, „Lavagante“ ir „Gamba“. Pradinės koncesijos sutartys buvo pasirašytos 2007 m. vasario 1 d. tarp Portugalijos valstybės ir „Harman Resources Ltd.“ (80 %), „Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.“ (GALP) (10 %) ir „Partex Oil and Gas (Holdings) Corporation“ (10 %). 2010 m. kovo 25 d. koncesijos sutartys buvo perleistos „Pertrobras International Baspetro B.V.“ (50 %) ir „Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.“ (Galp) (50 %). Galiausiai 2014 m. gruodžio 18 d. pakeitimu minėtos sutartinės pozicijos priskirtos „ENI Portugal B.V.“ (70 %) ir „Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.“ (Galp) (30 %).

(8) Prašymas yra susijęs tik su naftos ir dujų žvalgymu. „Eni Portugal B.V.“ ir „Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A.“ (Galp) kartu sudaro bendrą įmonę, kurioje pareiškėja yra projekto vykdytoja ir yra atsakinga už žvalgymą, vertinimą, rengimą, gamybą ir eksploatavimo nutraukimo darbus. Pareiškėja yra atsakinga už visus pirkimus, reikalingus pasirengti žvalgymui ir gamybinei veiklai.

(9) Pagal nusistovėjusią Komisijos praktiką ([5]) naftos ir gamtinių dujų žvalgymas turėtų būti laikomas vieno atitinkamo produkto rinka, kadangi neįmanoma iš anksto žinoti, ar bus rasta naftos, ar gamtinių dujų. Be to, remiantis šia praktika, šios rinkos geografinė aprėptis turėtų būti laikoma pasauline. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju nėra pagrindo manyti, kad rinkos geografinės aprėpties apibrėžtis būtų kitokia, šiame sprendime ji neturėtų būti keičiama.

(10) Žvalgymo veiklą vykdančių subjektų užimamą rinkos dalį galima išmatuoti pagal tris kintamuosius: kapitalo išlaidas, patvirtintas atsargas ir planuojamą gavybą.

(11) Tačiau nustatyta, kad kapitalo išlaidos netinka ekonominės veiklos vykdytojų daliai žvalgymo rinkoje išmatuoti, nes reikiamų investicijų apimtis skirtingose geografinėse vietovėse labai skiriasi. Kiti du rodikliai – patvirtintų atsargų ir planuojamos gavybos – paprastai taikomi vertinant ekonominės veiklos vykdytojų užimamas rinkos dalis šiame sektoriuje ([6]).

([4]) Balandžio 26 d. įstatymas Nr. 109/94, (*Decreto-Lei n.º 109/94 de 26 de Abril*); rugsėjo 5 d. ministro įsakymas Nr. 790/94 (*Portaria n.º 790/94 de 5 de Septembro*).

([5]) Žr. 1999 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimą 2004/284/EB, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimu (byla Nr. IV/M/1383 – *Exxon/Mobil*) (OL L 103, 2004 4 7, p. 1); 1999 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimą 2001/45/EB, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka ir EEE susitarimu (byla Nr. IV M.1532 – *BP Amoco/Arco*) (OL L 18, 2001 1 19, p. 1); 2002 m. kovo 6 d. Komisijos sprendimą, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka (byla Nr. COMP/M.2681 *CONOCO/PHILIPS PETROLEUM*) (OL C 79, 2002 4 3, p. 12); 2003 m. lapkričio 20 d. Komisijos sprendimą, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka (byla Nr. COMP/M.3294 *EXXONMOBIL/BEB*) (OL C 8, 2004 1 13, p. 7); 2007 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimą, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka (byla Nr. COMP/M.4545 *STATOIL/HYDRO*) (OL C 130, 2007 6 12, p. 8); 2007 m. lapkričio 19 d. Komisijos sprendimą, kuriuo koncentracija skelbiama suderinama su bendrąja rinka (byla Nr. COMP/M/4934 – *KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL*) (OL C 31, 2008 2 5, p. 2).

([6]) Žr. visų pirma Sprendimo 2004/284/EB 25 ir 27 punktus ir paskesnius sprendimus, *inter alia* (byla Nr. COMP/M.4545 – *STATOIL/HYDRO*).

(12) 2014 m. pasaulinės patvirtintos ir tikėtinos naftos ir dujų atsargos siekė 209 934 817 170 standartinių kubinių metrų naftos ekvivalento ([7]). Portugalijoje žvalgymo koncesijos sutarčių skaičius iš viso siekė 12 ([8]), o tiriamųjų gręžinių Portugalijoje 2014 m. nebuvo išgręžta. Šiuo metu nėra patvirtintų naftos ir dujų atsargų Portugalijoje.

(13) Pareiškėja per pastaruosius trejus finansinius metus neišgavo naftos ar gamtinių dujų Portugalijoje ar kurioje kitoje šalyje, tačiau apytikriai apskaičiuota, kad žvalgymas gali padėti atrasti maždaug [… standartinių kubinių metrų] angliavandenilių vandens gelmėje Portugalijos regionuose, kurių leidimai buvo perleisti ([9]). 2014 m. patronuojančioji bendrovė „Eni S.p.A." turėjo 0,9 % pasaulio rinkos patvirtintų ir galimų naftos ir dujų atsargų žvalgymui ([10]).

(14) Žvalgymo rinka nėra labai koncentruota. Be valstybei priklausančių bendrovių rinkoje veikia, pvz., „ExxonMobil", „Chevron", „Shell", „BP" ir „Total". 2014 m. pasaulinėje naftos ir gamtinių dujų žvalgymo rinkoje bendrovių užimamos atitinkamos dalys buvo tokios: 2,8 % („ExxonMobil"), 2,1 % („Chevron"), 1,9 % („Shell"), 1,4 % („BP") ir 1,4 % („Total"). O valstybinių įmonių užimamos atitinkamos dalys pasaulinėje naftos ir gamtinių dujų žvalgymo rinkoje yra tokios: 13,6 % („Saudi Aramco"), 7,4 % („Gazprom"), 4,8 % („Qatar Petroleum") ir 4,7 % („National Iranian Oil Company") ([11]). „Eni S.p.A." užima 0,9 % pasaulinės patvirtintų ir galimų naftos ir gamtinių dujų atsargų rinkos dalį. ES teritorijoje „Eni S.p.A." užima 4 % pasaulinės patvirtintų ir galimų naftos ir gamtinių dujų atsargų rinkos dalį ([12]). Šie elementai liudija esant tiesioginį konkurencijos poveikį.

IV. **IŠVADA**

(15) Atsižvelgiant į 1–14 konstatuojamosiose dalyse išdėstytus motyvus, turėtų būti laikoma, kad Portugalijoje laikomasi tiesioginio konkurencijos poveikio sąlygos, nustatytos Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalyje.

(16) Laikoma, jog neribojamo patekimo į rinką sąlyga yra įvykdyta, todėl Direktyva 2004/17/EB neturėtų būti taikoma, kai perkantieji subjektai sudaro sutartis, kurių paskirtis – suteikti galimybę Portugalijoje atlikti naftos ir gamtinių dujų žvalgymą, taip pat kai rengiami projektų konkursai dėl tokios veiklos vykdymo toje geografinėje teritorijoje.

(17) Šis sprendimas yra pagrįstas teisine ir faktine 2015 m. liepos 29 d. – rugsėjo 11 d. padėtimi, apie kurią sprendžiama iš pareiškėjų pateiktos informacijos. Jį galima keisti, jeigu, iš esmės pasikeitus teisinei arba faktinei padėčiai, nebebūtų tenkinamos Direktyvos 2004/17/EB 30 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos.

(18) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Viešųjų sutarčių patariamojo komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2004/17/EB netaikoma perkančiųjų subjektų sudaromoms sutartims, skirtoms suteikti galimybę vykdyti naftos ir gamtinių dujų žvalgymą Portugalijoje.

([7]) Pareiškėjos nurodyti grupės „Wood Mackenzie" duomenys.
([8]) Tai apima gilias pakrantės zonas, Bareiro koncesiją, be to, zonas „Caranguejo" ir „Sapateira" Algarvės baseine, kurioms jau buvo suteikta koncesija, tačiau koncesijos sutartis dar nebuvo pasirašyta.
([9]) […konfidenciali informacija.]
([10]) Žr. 7 išnašą.
([11]) Žr. 7 išnašą.
([12]) Žr. 7 išnašą.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2015 m. lapkričio 20 d.

Komisijos vardu
Elżbieta BIEŃKOWSKA
Komisijos narė